

Sizde kendine özgü bir insansınız

Bir tabiat alimi insan şahsiyetinin hususiyetlerini ve bunların bir şahıs için neler ifade ettiğini araştırıyor.

Insanı bahis konusu eden istatistikler dikkatle yapılmalıdır. Bir gurup insanı, gökkuşağının bütün renklerinde, her çeşit ve büyüklükte olan bir miktar bilyaya benzetelim. Sonra bu bilyaların özel liklerini ortalama olarak bulmağa çalışırsak, tamamen zirva bir sonuç alırız. Örneğin bunların «ortalama» rengini saptamak için bilyalar yuvarlak bir levhaya yerleştirilir ve levha hızla döndürülür. Böylece görülen renk kirliliği bir gri olur. Fakat bilyalardan hiç birinin rengi bu kirliliğe değildir. İşte insanlar da bu bilyalar gibi çeşitlidirler ve biz onların ortalama özelliklerini araştırırsak, kirliliği bir «insan» ortaya çıkar, insanlarda böyle düşün-cesizce ortalama bulmağa çalışanlar, yanlış sonuçlar almak zorunda kalırlar. Zira her insan kendi türü içinde tekir.

Bir biyokimyacı olarak çalışmalarımda, insanların aldıkları ilaçlara karşı gösterdikleri reaksiyonların çok çeşitli olduğunu deneylerde gördüm ve şu sonuca vardım ki, insanlar bütün ayrıntıları ile birbirlerinden farklıdır ve onların bireysellikleri bu ayrıntıya dayanmaktadır. Şunu da biliyoruz ki her insanın değişmeyen, kendine özgü parmak izleri vardır. Yine her insan, bir köpeğin arayıp bulabil-diği tabii ve kendine has bir kokuya sahiptir. Bu ayrıntılar malum şeylerdir. Fakat vücudumuzun iç kısmına atılan bir nazar daha nice ve büyük farklılıklar olduğunu bize gösterecektir.

Örneğin mideler, büyüklük, şekil ve durum yönünden burunlardan ve ağızlarından çok daha fazla ayrılıklar gösterirler ve fonksiyonları da çeşitlidir. İlk plânda sindirim, enzim pepsin yardımı ile olur. Mayo Vakfı, bir zamanlar mide rahatsızlığı olmayan 5.000 insan üzerinde araştırma yapıyor ve mide üsaresindeki pepsin miktarının en az takriben 5.000 defa değiştiğini tespit ediyor. Mide asidi miktarı bakımından da uygun değişiklik kabul ediliyor. Bu tür farklılıklar, kısmen bizim aynı aralıklarla yemek yemeyişimize ve aynı miktarda gıda almamışımıza veya aynı yemekleri tercih etmeyişimize bağlanabilir.

Normal insanların ayrıca kalpleri de birbirinden çok farklıdır, iç yapılarının müşterek bir plâna asla uymadığı, otopsielerde görülüyor. Buna göre bir kalbin kulaklığı ile bir diğer kalbin kulaklığı-

nın az bir benzerliği vardır. Benzer varyasyonları atardamarlarda ve bundan başka kan dolaşım sisteminde buluyoruz. Normal, vücut yapısının belirgin farklılıkları her yerde bulunabilir. Tiroid, paratiroid, böbrek üstü guddeleri, cinsi guddeler ve hipofiz guddeleri gibi kana muayyen hormonlar veren guddelerin iç ifrazlarında bilhassa duyulmamış farklılıklara rastlıyoruz. Bu hormonlar kendiliklerinden bizim metabolizmamıza, yemek, içmek, eğlenmek ve seks arzularımıza, eğilimlerimize, içgüdülerimize ve ruhsal sağlığımıza tesir ederler.

Sinir sistemimizde de farklılıklar vardır. İnsanın cildinde, bir kısmı soğuğa karşı, bir kısmı sıcağa ve diğer bir kısmı acıya karşı hassas olan noktalar vardır. Basit bir deneme, sinir uçlarının dağılımlarının ve sayılarının her insanda değişik olduğunu gösterir. 21 çift el üzerinde birbirinin aynı ve sınırlı kareler içine bir iğne batırmak suretiyle acı duyma hassasiyeti bakımından bir araştırma yapıldı. Her el başka reaksiyon gösteriyordu. Bir elin içinde sınırlı sahadaki 49 yerden 25 tanesinin acıya karşı duyarlılığı olmadığı halde, bir diğer elde sadece bir tek yer hassasiyet göstermiyordu. Aynı gözlemler cildin soğuğa ve sıcağa karşı duyarlık gösteren noktalarında da yapıldı. Gözlerde, kulaklarda, burun ve ağızda bildiğimiz diğer sinir uçlarında da bu böyleydi. Dış dünya ile bağlantımızı temin eden bu sinir uçları bizim yegâne haberleşme merkezlerimiz olduğu içindir ki herkes dünyayı bundan dolayı başka başka idrak eder (tadar).

Ya beynimiz? Nörolog Dr. Karl S. Lashley şöyle yazıyor: «Beyin, ölçülebilen bütün vasıfları ile son derece çok şekillidir. Bir ırk içindeki yapı farkları, akraba ırklar arasındaki yapı farklarından hattâ hayvan sınıfları arasındaki yapı farklarından bile daha az değildir. Bizim beynimizin, komşumuzun beynine nazaran değişikliği, çehre hatlarımızın değişikliğinden daha fazladır. Bundan şu netice çıkar ki, her insan yalnız ve ancak kendisi için karakteristik ve ruhsal bir yapıya sahiptir.

Bu dünyamızın, her an varlığını etkileyen, doğuştan değişik özellikleri olan fertlerden meydana geldiğini düşündüğümüz zaman insan hayatının her yönü yeni bir ışık içinde görünür. Binlerce seneden beri ana ve babalar çocukların doğdukları andan

İtibaren birbirinden ayrı olduklarını bilirler. Birkaç yıl önce iki bilgin 4-32 haftalık 128 bebeği incelediler. Bebekleri, her gurup diğer gruptan 4 hafta büyük olmak üzere eşit haftalık 16 guruba ayırdılar ve yaptıkları incelemelerde bunların arasında çok fazla özel farklar buldular. Birkaç çocuk cesaretli, diğer birkaçı çekingen ve dış tesiriye karşı bazıları çabuk, bazıları yavaş tepki gösteriyorlardı. Bazıları içmek, uyumak, oynamak, bağırmak gibi hareketlerini çok muntazam, dakikası dakikasına yaptığı halde, diğerleri öyle değildiler. Böylece daha hayatın başlangıcında belirgin şahsiyet farkları vardır. Gelecekteki her eğitim bu gerçekleri gözönünde tutmalıdır. Bu farklılıkları bilmek, kadın erkek arasındaki ilişkileri de kolaylaştırır. Birbirini rahatsız eden ve ufak tefek denilen bu şeylerin bazıları belki de sadece mizaçlar üzerindeki değişik tepkilerin sonuçlarıdır. Kahve, yemek, çorba çok sıcaktır, yahut kâfi derecede sıcak değildir. Odanın havası çok sıcak, çok serin, yahut boğucudur. Yorganlar çok kalın, veya çok incedir. Zaman hissi de çok defa herkese göre değişir. Birisine göre zaman tam geçtiği halde bir diğerine göre 10 dakika, 1 saat kadar uzun gelir. Birisinin arzu duyduğu an öbürünün tam gözlerinden uyku aktığı zamandır. Biri hiçbirşeyi mimlemediği ve unuttuğu halde, diğeri ise unutulması daha münasip olan birşeyi hafızasında saklar.

Bahis konusu olan şey sağlık ve besin alanında dahi olsa insanın kendi özelliklerini bilmesi iyi birşeydir. Bazı kimseler: «Kahvedeki kafein benim uykuma tesir etmiyor, şu halde başkalarınınkine de

tesir etmiyebilir. Zaten aksini düşünmek tam anlamıyla hayaldir» derler. Bu kimseler lüzumlu bir kimyasal maddenin muhtelif şahıslarda aynı etkiyi meydana getirmesi için miktarının aşağı yukarı on kat değişebileceğini düşünmezler. Bir kimsede alkol iptilâ haline gelmediği halde alkolü düşkünlük, bir diğer kimseyi tehlikeye sokar.

Biz tekrar basit ihtiyaçlarımızdan, meselâ uyku ihtiyacından söz edelim. Uyku hayvanlarda da biyolojik bir şarttır. Cıvcıvler ilk zamanlar 24 saat devamlı uyurlar. Böylece günlük uyku ihtiyaçlarını bir defada giderirler. Diğer hayvanlar, kediler ve meselâ aslanlar fasıllarla kısa kısa uyurlar. Benzer farklar insanlarda da vardır. Bazı kimseler öğleden sonra yatmayı akıllarına bile getirmediği halde, bazılarının buna ihtiyacı vardır. Çoğu insanlar cıvcıvler gibi bir yatışta devamlı uyuyarak uykularını alırlar, bu şekilde devamlı uyumaya istidatı olmayan diğer insanlar onları uyku küpü diye isimlendirirler. Napolyon ve Edison gibi çok az uykuyla yetinen meşhur erkekler, uyku ihtiyaçlarını günde bir çok kereler «şekerlemeler» yaparak giderirlerdi.

Bu bireysel özellikleri bilmek iyidir ve geniş ölçüde mânası vardır. Fert olarak kendi kıymetimizi anladığımız andan itibaren başkalarında ve hattâ kendimizde realist bir alaka bulabilir ve aynı zamanda anladığımız şeyi iyi şekilde ve daha toleranslı bir surette değerlendirebiliriz.

Das Beste'den
Çeviren: Fahire GÖKÇER

DUYULARIN SEVİNCİ

Japonyada ay ışığını seyretme toplantısı diye bir toplantı vardır, sizi ona davet ederler, fakat orada hiç konuşulmaz. Güzel ve zevkli bir çevrede oturur, ayın doğmasını seyrederek bundan zevk almayı öğrenirsiniz.

Japonlar tabiata karşı olan hayranlıklarında bizim anlayamayacağımız kadar ileri giderler.

Kışın ilk yağan karını seyretmek ve kutlamak için toplantılar yaparlar. Karın birden çevreyi nasıl değiştirdiğinin, bütünü çizgileri nasıl yumuşattığının, ışıkla çölge arasındaki farkları nasıl ortadan kaldırdığının zevkini tadarlar.

Japonlar güzel bir yaz gecesi kırlara dinlemeğe giderler, evet dinlemeğe, neyi biliyor musunuz? Böceklerin müziğini ve orada saatlerce sessiz kalırlar.

Beni bir gün birçok kibar hanımların mangal gibi bir şeyin etrafında oturdukları bir toplantıya çağırılmışlardı. Mangal kömürü yanarken içine değişik bir çok odun parçacıklarını atıyorlar, biraz yanmaya kadar içinde bırakıyorlar, sonra duman çıkaran bu odun parçalarını özel bir tepsi içinde sıra ile herkes koklasın diye gezdiriyorlardı. İnsan ilk defa orada şeftali, kiraz, çam, pelesenk ve daha birçok odunların müzik notaları gibi birbirinden ayrı koku nüansları olabileceğinin farkına varıyor.

Santha Rama Rou